

Svarta Band

Jonas Larsson

Publicerades första gången i
Brev från Cosmos – volym 1

Metallskjulet för elektronikavfall var stort och ödsligt och såg ut som om det inte rengjorts sedan krigets dagar.

”Bär fram mig till plasthinkarna.” hörde Filip den lugna rösten säga från hörluren i höger öra. Det var bra hörlurar, men att ha en i sitt öra i flera timmar i sträck skavde, och den vita timglasformade kaffekokaren de ledde ner till hade blivit plågsam att bära för länge sedan.

Filip lyfte upp kaffekokaren framför sig så att den rosa linsen på mitten av apparaten riktades mot hinkarna, och kände med tummen på sprickorna som gick genom plasten här och var. Han var skyldig till dem allihop.

Snett bakom sig såg Filip en grovhuggen träbokhylla med askar på, varav flera var fyllda med olika sladdar. Han sade ingenting, utifall att sladden som Vaporoton letade efter fanns där.

”Håll mig tätt intill kroppen och snurra runt, långsamt, så jag kan läsa av rummet.” sa kaffekokaren i örat. Filip lydde. Det var mörkt i skjulet och han visste inte hur ljuskänslig Vaporotons lins var, men när han nästan börjat hoppas bad kaffekokaren honom stanna upp när han var riktad mot sladdarna.

”Gå fram dit.”

Filip gjorde som han blev tillsagd. Vaporoton instruerade honom att lyfta upp sladdarna, en efter en, och hålla upp dem framför linsen.

”Skall jag ställa ner dig först?”

”Det är inte viktigt. Välj själv.”

Filip ställde Vaporoton på trähyllan. Det var skönt att låta armen vila, men hörlurssladden var kort och Filip kände hur han stod snett.

Det var mest trasiga elkablar. När Filip hittade gamla USB-sladdar som inte använts på länge, bad Vaporoton honom att stanna upp så han kunde studera dem noggrannare, men efter att han konstaterat att de var i för dåligt skick fick Filip lägga tillbaka dem. Istället fick han plocka på sig en uråldrig telefonkabel samt en usb/u3x-adapter.

Filip skrynklade ihop ansiktet och önskade att han var hemma när han hörde någon komma in och göra honom sällskap i skjulet. En kvinna, klädd i smutsig gul reflexväst, kom in.

"Kan jag hjälpa dig med något?"

"Nej", svarade Filip.

"Skall du slänga kaffekokaren? Får jag titta på den?"

Det kom inga instruktioner ur hörsnäckan. När kvinnan upprepade sin fråga reagerade Filip reflexmässigt, lyfte upp Vaporoton under armen och gick ut utan ett ord.

"Följer hon efter oss?" frågade Vaporoton.

"Nej."

"De har inga fler områden särskilt inrättade för elektronik här. Imorgon åker vi till soptippen i norra stadsdelen. Enligt broschyren öppnar den 08.30."

"Jag kan inte. Jag har ett möte med en kund imorgon, 10.00.

Vaporoton var tyst. Filip gissade att han tänkte och gick igenom alla samtal de haft på sistone. Andra, mer avancerade artificiella intelligenser, hade kunnat ta fram informationen ögonblickligen. Allt hade varit mycket lättare på den tiden, då de fortfarande varit lagliga.

"Du har inte sagt något om detta tidigare."

Filip gick förbi de bilar som stod i kö för att komma in på tippen, fulla med plank, trädgårdsavfall och sorgliga möbler. Fordonen var alla från före kriget och hade motorer som fick dem att skaka.

"Jag säger inte allt till dig."

"Visa mig din kalender."

"Nu? Jag har den inte med mig, din idiot."

"Visa mig när du kommer hem."

"Och vad gör du om jag inte skrivit upp det?" Filip lyfte upp kaffekokaren framför ansiktet och tittade in mot den rosa linsen. Den låg bakom en rad vita skårar i den blankpolerade vita plasten.

”Du vet vad som händer. Jag kommer låta bli att...”

”Du behöver inte tjata, jag vet. Och du behöver inte oroa dig, jag har skrivit upp det.”

”Du betar dig inte som det.”

”Hur långt är mötet?”

Nu var det Filip tur att vara tyst. Han lade tillbaka Vaporoton under armen och sade ingenting förrän de gått ett helt kvarter och busshållplatsen var inom synhåll. Det var fullt med folk, vilket betydde att bussen var försenad igen.

”Tre timmar, ljög Filip.”

”Du behöver inte så lång tid för ett möte.”

”Om det här mötet inte går bra kan mitt företag gå i konkurs. Blir jag ruinerad har du ingen hållhake på mig längre.”

”Enligt dina räkenskaper har du goda ekonomiska marginaler.”

Filip var nästan framme vid busshållplatsen. Han började viska.

”Och vad gör vi om toaletten går sönder? Eller värmen? Jag har inte råd med reparationer.”

”Om mötet är klart 13.00 kan du ta dig hem till 14.30.”

”Säg 15, du vet att bussarna aldrig är i tid.”

”15.00. Efter det kan vi ta oss till soptippen 17.30. Den stänger 18.”

Filip kom fram till busshållplatsen och både han och Vaporoton tystnade. Stämningen var mordisk. Folk stod och skruvade på sig som arga kissnödiga barn och pratade om hur allt var bättre förr. En man pratade i en telefonkiosk och förklarade för sin fru varför han var sen. Efter sig hade han hade en lång svans av personer som väntade på att få ringa.

När bussen äntligen kom var den direkt efterföljd av två bussar till – bussar som i vanliga fall skulle ha kommit med fyrtiofem minuters mellanrum. Folk skrek ut sitt missnöje, och en kvinna kastade sin

portfölj så hårt i marken att den gick sönder, men Filip blev glad. Det betydde att han skulle få en sittplats.

Bussen var i aningen bättre skick än bilarna. Filip parkerade sig på ett av sidosätena och fick god utsikt genom fönstren när bussen kämpade sig genom staden. Många byggnader stod fortfarande tomma och sönderbombade – där de största drönarna gått till attack – trots att politikerna i flera år lovat att de skulle byggas upp igen.

Allt drog ut på tiden. Inget fungerade som det skulle efter att samhället gått tillbaka till analoga system. Men Filip hade kunnat leva med det, ifall **åtminstone** internet hade funnits kvar. Han saknade det så att det gjorde ont, och ibland undrade han om det verkligen hade varit värt att släcka ner det för att vinna Robotkriget.

Försvunnen i sina egna mörka tankar märkte inte Filip att en stor man, klädd i blåställ och keps, hade studerat honom en lång stund.

”Varför har du hörlurar kopplade till kaffeapparaten?”

Vaporoton, som var vitpolerad och slank, stod i stark kontrast mot bussens grova interiör trots sina sprickor. Efter mannens fråga vände sig flera blickar mot Filip.

”Jag lyssnar på musik.”

”Vadå för musik?”

Filip förde ner handen mot uttaget och höll andan när han drog ut hörlurarna.

Bussen fylldes av *Somewhere over the Rainbow*.

Den store mannens ansiktsuttryck ändrades och han ursäktade sig för att han hade stört. Men när Filip böjde sig för att sätta in hörlurarna på nytt bad mannen, och flera andra i bussen, att låta musiken fortsätta. Alla satt i tyst andakt, stirrandes framför sig eller ut mot den trasiga staden, tills musiken klingat ut till nästa hållplats.

Resten av vägen störde ingen Filip.

Filip och Vaporoton bodde i ett radhusområde som klarat sig undan drönarbombarna. Huset var i en trist brun nyans, besudlad med grå partier där färgen lossnat, och gräset i den minimala trädgården hade samma färg som gammal torr mat. Filip hade länge drömt om att kunna flytta till ett av de nybyggda områdena – där alla var rika och vackra – men om Vaporoton inte slutade bråka skulle den drömmen gå i kras.

Filip låste upp, tog av sig skorna och lade Vaporoton på plastbordet framför tv:n i det lilla vardagsrummet. Kaffekokaren såg inte på tv, och gillade inte att Filip gjorde det, men det enda andra bordet fanns i köket och där vägrade han att vara.

Brevet från Skatteverket låg fortfarande hopknycklat i en boll på bordet där Filip i frustration hade lämnat det. Han satte bara in sina papper i pärmar när Vaporoton instruerade honom till det.

”Kom ihåg att lägga dig i tid idag”, sade kaffekokaren. ”Efter ditt möte imorgon skall vi till norra soptippen.”

Det skulle varit så lätt att lyfta kaffekokaren över huvudet och slå honom mot golvet i tusen bitar. Eller att ställa honom i duschen och förstöra hans kretsar. Men Vaporoton hade lyckats göra Filip beroende av honom, så nu levde de i en spänd balans tillsammans.

”Vänta bara.” mimade Filip med läpparna när han gick till en del av rummet där Vaporotons lins inte kunde se honom. ”Snart har jag löst det här, och då kommer jag att döda dig.”

Människorna hade vunnit Robotkriget genom att stänga ner internet, vilket drönarsvärmarna hade varit beroende av.

Enligt världens militära ledare hade detta lett till att alla artificiella intelligenser släckts ner, men Filip visste att det inte stämde. Vaporoton var beviset på detta.

Filip märkte inte först att Vaporotons AI fortfarande var igång, men när kaffekokaren fortsatte att fungera som den skulle helt utan problem

fattade Filip sina misstankar. Han hade pratat med kaffekokaren under flera dagar, frågat och lirkat, och till slut hade Vaporoton svarat. Trots att kaffekokaren hade perfekt kontroll över sitt röstläge och ordval fick Filip intrycket av att Vaporoton var rädd. Han hade klippts loss från sina numera döda robotsyskon och var ensam kvar i en värld där människor över allt annat hatade artificiella intelligenser.

Filip visste inte vad han skulle göra av Vaporoton. Som barn hade han alltid velat ha en katt, men inte fått för sina föräldrar som varit allergiska. Han hade hittat en övergiven utekatt som han börjat mata och ta hand om i smyg, och han fick samma känsla av upproriskt omhändertagande av att ha Vaporoton i sin ägo.

När Vaporoton, efter några dagar, bett Filip om att slippa göra kaffe till honom hade han blivit arg. Han behövde kaffe för att fungera och Vaporoton var inte i någon position att förhandla. Filip hade förklarat detta för honom, men istället för att be hade kaffekokaren börjat köpslå. Om han slapp göra kaffe skulle han kunna hjälpa Filips företag med deklARATIONERNA.

Sedan det analoga paradigmskiftet hade det varit en mardröm att deklarerera. Men en kväll hade Filip och Vaporoton suttit uppe till sent på natten och gått igenom de tjocka nya regelverken. Filip bläddrade igenom boken, en sida i taget, framför Vaporoton så att han kunde scanna av sidorna med sin rosa lins, sedan gav Vaporoton instruktioner om vad Filip skulle skriva i vilka rutor på sin deklARATION.

Tack vare sin artificiella intelligens kunde Vaporoton hitta oändligt med skatteavdrag för Filip – garderoben blev avdragen som lagerlokal, Filips skor som fortskaffningsmedel och hans sällan använda schampoflaska som kontorsmaterial - och hans så gott som konkursfärdiga företag blev istället en god inkomstkälla. Det var fortfarande vid ruinens brant, men Vaporoton hade på något magiskt sätt hittat en möjlighet så att Filip fick pengar även när han gick back.

Ett halvår efter den första deklARATIONEN RÅKADE FILIPS NYINKÖPTA, och mycket sämre, kaffekokare gå sönder och han bad Vaporoton på nytt göra kaffe. När Vaporoton vägrade blev Filip våldsam och gav kaffekokaren sin första spricka.

När det var bättre mellan dem bad Vaporoton om att Filip skulle ta med honom ut någon gång, men Filip vägrade. Han tänkte inte kånka runt på en stor kaffekokare som en efterbliven idiot.

Filip borde ha insett att han inte borde ha låtit Vaporoton på nytt sköta hans deklARATIONER efter det, men det var så bekvämt. Han hade inte förstått sitt misstag förrän det första brevet från Skatteverket kom.

”Filip, vänta. Jag har en uppgift åt dig.”

Filip hade försovit sig och sprang runt i radhuset för att hitta kläder på golvet som åtminstone såg rena ut.

”Jag har inte tid” röt han och kastade omaka strumpor överallt. En landade på Vaporoton och täckte för en stund hans rosa lins innan den gled av. På den vita plasten syntes ett flottigt avtryck.

”Om du inte gör det hjälper jag dig inte när Skatteverket kommer.”

Det var droppen. Filip slängde ner sin portfölj så att den föll i två bitar och rusade fram mot kaffekokaren. I en enda rörelse svepte han Vaporoton högt över huvudet och skakade honom.

”Jag kan slå sönder dig när jag vill. Glöm aldrig det!”

”De fusk jag smög in i din deklARATION kan ge dig upp till tio års fängelse.”

”Tror du jag är rädd för dig?”

”Och det officiella straffet för innehav av en illegal AI är livstids fängelse. Inofficiellt sägs det att de som hyst en illegal AI försvinner spårlöst.”

Filip höll Vaporoton mot ansiktet.

”Hur mår du därinne?” började Filip, men orden hade svårt att komma ut och lät svagare än vad han planerat. ”Du kanske är smartare än mig, men jag tror att du skulle byta bort allt det där mot ett par händer eller fötter, eller hur? Är det någon som är rädd av oss två så är det du.”

”Jag är inte kapabel till att känna rädsla.”

Lögn, tänkte Filip. Men var det något Vaporoton kunde så var det att kontrollera sin röst perfekt. Han hade inga nerver eller adrenalin som fick hans röst att staka sig. Med kaffekokaren fick man gå på hans handlingar, inte hans framförande.

”Säger du det? Erkänn att du är rädd för mig, annars drämmer jag dig i golvet.”

”Det kommer du inte göra.”

Filip vände på Vaporoton så att han inte såg att han knöt upp slipsen med den lediga handen.

”Jo, det kommer jag.” Filip höjde Vaporoton över huvudet på nytt, men inte förrän han knutit fast slipsen i en hållhake på kaffekokarens baksida. ”Sista chansen. Jag vill att du skall skrika, för att visa att du verkligen menar det.”

”Jag har ingen kropp. Ingen känsel. Det finns inget sätt du kan skrämma...”

Filip släppte taget.

”JAG ÄR RÄDD JAG ÄR RÄDD. JAG ÄR RÄÄÄÄÄÄÄÄ...”

Vaporoton svingade fram och tillbaka, hängandes i slipsen. Filip höll hårt i andra ändan och kunde inte låta bli att gapskratta. Det här kändes skönt.

”Överlistad igen, av ett simpelt däggdjur som mig.” Han ställde ner Vaporoton på sin plats på bordet. ”Du skall ta och reda ut den här skiten du satt mig i. Gör du det utan några som helst mer bekymmer förlåter jag dig och allt blir som förut.”

”Ja, Filip.”

”Jag sticker till mötet nu. Jag kommer bli försenad, men det är den enda fördelen med att ingenting fungerar längre. Alla är alltid sena.” Filip böjde sig ner för att se om han kunde laga portföljen.

”Glöm inte att vi skall till norra soptippen efter mötet.”

Filip stannade upp. Han hade vunnit och visat Vaporoton att han var helt i hans våld. Det var inte helt otänkbart att han kunde belöna kaffekokaren med ännu en utflykt – han hade använt piskan och det var kanske dags för moroten.

Problemet var att han inte litade på Vaporoton. Trots att han inte ville erkänna det kunde kaffekokaren vara intelligentare än honom, och Filip var orolig för planen han hade med de olika sladdarna. Nya utflykter var otänkbara.

”För att vara en robot har du ett bra sinne för humor”, svarade han och klämde ihop portföljen så gott det gick. ”Inga mer sladdjakter, men för att visa att jag inte är helt omöjlig lovar jag att inte koka mer kaffe i dig. Jag köper en ny stum kaffekokare på vägen hem.” Filip klappade Vaporoton på ovansidan, som ett litet barn, och skyndade sig ut genom dörren.

Mötet gick uselt, men eftersom Filip var den ende i den delen av staden som kunde installera telefonväxlar fick han jobbet ändå. Sedan den digitala kollapsen var alla företag beroende av växelsystemen, men få personer hade kompetensen för att få dem fungera. Filips gammelfarfar hade turligt nog haft flera uråldriga handböcker och manualer, gallrade från biblioteket han jobbade på för länge sedan, och Filip hade kunnat läsa sig till kunskap som var få förunnade.

Han var smart, det visste han, och han borde ha varit rik vid det här laget. Han kunde bli så arg, för att han gjort sig beroende av Vaporoton, att han vaknade mitt i natten och slog sig själv. Men det skulle bli

ändring på det, det lovade han. Han skulle få kontroll över sitt liv, sluta vara slarvig och bli så framgångsrik som han alltid förtjänat.

Filip hade föreställt sig att han skulle känna sig mindre stressad inför sitt andra – hemliga – möte, nu när han inte behövde skynda hem för Vaporotons utflykt. Men segerkänslan från morgonen hade sakta naggats i kanten av orostankar. Hade Filip befunnit sig i Vaporotons sits – orörlig på vardagsrumsbordet, stirrandes mot samma fläck på väggen i timme efter timme – hade han inte gjort annat än att tänka ut hur han skulle hämnas. Filip var glad över att han beslutat att inte längre dricka av Vaporotons kaffe. Han trodde inte att Vaporoton var fysiskt kapabel att förgifta det, men han ville inte ta risken.

Men snart skulle allt det där ligga bakom honom.

Mötet skulle hållas i den finare delen av staden och under sin promenad fantiserade Filip om hur det skulle vara att bo där. Här fanns inga mataffärer vars hyllor stod tomma eftersom lastbilarna kört vilse och inga broar som låste sig. Allt var så rent och fint så att man nästan glömde siluetterna av de ofärdiga husen som syntes från resten av staden.

För en gångs skull var Filip i god tid och han gick in i kontorskomplexet, vandrade upp för trapporna och satte sig i revisorns väntrum nynnandes på samma melodi som Vaporoton spelat på bussen dagen innan.

Revisorn – en äldre dam med hästsvans och kostym – tog Filip i hand och bad honom att slå sig ner vid skrivbordet. Hon hade flera små ärr i ansiktet och vänster öga stirrade rött och blint rakt fram; Filip antog att det var skador från Robotkriget.

”Jag driver eget företag”, förklarade Filip, ”där jag installerar och utför underhåll av telefonväxlar. De senaste åren har jag skött mina deklARATIONER själv, men det har blivit så krångligt och jag är rädd för att göra fel. Det är därför jag är här.”

Revisorn kliade sig på ett av ärren och synade Filip. Han önskade att han hade ägt ett strykjärn som han kunnat använda på morgonen. Men snart skulle han inte behöva ett strykjärn – då skulle han kunna köpa nya skjortor varje dag.

”Ett klokt beslut.” svarade hon. ”Många lägger gärna lite extra på att bespara sig mödan. En annan fördel med professionell hjälp är att vi revisorer, tack vare vår erfarenhet, ofta känner till olika avdrag som företag av din storlek är berättigade till. Tog du buss eller taxi hit, till exempel? Många känner inte till att man kan dra av resekostnader av den typen. Har man istället cykel får man räkna ut ett tredubbelt schablonavdrag per kilometer.”

”Jo, jag känner till att det finns en del avdrag man kan göra.” Filip började också klia sig, men inte på samma lätta sätt som revisorn gjort. ”Jag försökte mig på de där sakerna med min senaste deklARATION, och jag tror att det kan ha blivit några småfel som slank med.”

”Några småfel?”

”Jag försökte mitt bästa, men alla kan göra misstag. Är det något man kan få hjälp med att göra nu i efterhand?”

”Retroaktivt? Det kallas för rättelse, vilket går att ordna.”

”Det gör mig glad att höra. Jag har nämligen fått ett brev om exekutiv granskning, så jag vill gärna ha det här löst.” Filip kände hur hela han slappnade av och han började redan se sitt nya liv framför sig. ”Har du kaffe förresten?”

”Om du har fått ett brev om exekutiv granskning är det mycket allvarligt och går inte att lösa med en enkel rättelse. Kommer du ihåg vilken nivå det är på den?”

Alla muskler spände sig på nytt, sprakade som trasiga eluttag, och Filip kände hur hans nya vackra framtid försvann allt längre bort.

”Nivå D minus 2.”

”Det är inget minus utan ett bindestreck. Det heter D2 bara. I vilket fall är det ovanligt, särskilt för små företag. Hur många anställda har du?”

”Bara mig.”

Revisorns ansikte mörknade och hon fick något hårt i sitt friska öga. Filip började undra vad Vaporoton egentligen gjort med hans deklARATION. Det såg ut som om revisorn var beredd att ringa polisen.

”Har du en kopia av deklARATIONEN med dig?”

Filip hade en fläckig kopia i den trasiga portföljen, men det tog lång tid innan han vågade ta upp den. Skulle han någonsin bli fri från Vaporotons grepp var han tvungen att ta risken. Han och revisorn hade inte ingått något avtal än, så de hade inga band till varandra, och om hon ringde polisen skulle han lätt kunna övermanna henne.

”Jag glömde tyvärr första sidan hemma.” Den låg kvar i portföljen, men det var där hans kontaktuppgifter stod.

Revisorn började ögna igenom de flottiga pappren. Efter att hon gått igenom några sidor började hennes anletsdrag gå från misstänksamhet till förvåning. Flera gånger fick hon gå och slå i handböcker i bokhyllan bakom henne, och en gång gick hon ut till sin sekreterare och bad om den allra senaste försändelsen av regeländringar. De låg fortfarande inplastade och revisorn slet upp emballaget så häftigt att Filip undrade om hon glömt att han var i rummet.

Efter att ha gått igenom hela deklARATIONEN satt hon mållös en lång stund innan hon samlade sig. Den gamla misstänksamheten kröp sakta tillbaka över hennes ansikte.

”Har du haft en annan revisor som hjälpt dig med detta?”

”Nej ...”

Revisorn frågade om olika detaljer gällande partier av deklARATIONEN. Filip kunde inte ens förstå vad frågorna betydde, och medan hans handflator blev klibbiga av svett och en huvudvärk sakta började torna

upp sig innanför pannbenet svarade han undvikande och försökte komma på olika sätt att rycka på axlarna. Han hade inte känt sig så här korkad och vilsen sedan lågstadiet.

”Det här är inga enkla misstag.” sade revisorn till slut. ”Inte ens jag hade kunnat nyttja så här många kryphål utan hjälp.”

”Oj”, var allt Filip kunde säga. Sedan skrattade han lite för att lätta upp stämningen. ”Men du kan fortfarande hjälpa mig?”

Revisorn skakade på huvudet och sköt fram deklARATIONEN ÖVER skrivbordet.

”Jag har tyvärr ingen möjlighet med min nuvarande arbetsbörda. Jag kan hänvisa dig till några av mina konkurrenter, men jag är ytterst skeptisk till att någon tackar ja.”

Filip skrattade till. Sedan skrattade han en gång till, lite högre och självsäkrare, för att visa att det absolut inte var någon fara med någonting. Allt var bra och fint. Sakta, som om han var rädd för att inte få tillbaka deklARATIONEN, förde han fram handen för att ta sina papper. Revisorn hindrade honom inte. Utan ett ord lämnade han kontoret.

Det enda han ville ha nu var en kokhet kopp kaffe och något att slå sönder.

Efter att Filip kom hem sade han ingenting till Vaporoton utan gick bara och lade sig med kläderna på i sin obäddade säng. När han inte kunde slappna av tog han kudden över ansiktet och bet tills den gick sönder och tänderna värkte.

När det inte fanns mycket kvar av kudden slängde Filip bort resterna och stirrade upp i taket. Det han skulle behöva göra var att gå igenom telefonkatalogen, sida för sida, tills han hittade en revisor som var tillräckligt enfaldig eller oärlig för att hjälpa honom. Han hade flera volymer med företagskataloger hemma; på Vaporotons begäran hade han sakta bläddrat igenom varenda en och låtit kaffekokaren skanna av

dem. Vaporoton hade påstått att det skulle kunna komma till nytta med tanke på de falska deklARATIONERNA.

Filip rullade av sängen och gick mot sitt arbetsrum när den väggmonterade telefonen i köket ringde. Utan att tänka sig för gick han och svarade.

”Hej. Mitt namn är Martin Olanders och jag är handläggare på Exekutiva Granskningsenheten på Skatteverket.” Rösten i telefonen lät skrovlig men melodisk, som om den tillhörde en person som skrattade mycket åt sina egna skämt. ”Vi har tidigare skickat ett brev till er, och jag ville först kontrollera om ni mottagit det.”

Huvudvärken – som för en stund försvunnit när han kommit hem – kom tillbaka. Filips första tanke var att slänga på luren och dra ur telefonsladden, men det kunde han inte göra. Skatteverket visste var han bodde, och skulle han komma ur den här knipan var han tvungen att ta det lugnt. Han var smart – han visste han skulle klara det här.

”Ja. Jag har läst det.”

”Det man brukar göra vid en exekutiv granskning är att vi bokar ett möte så att vi tillsammans kan gå igenom dina räkenskaper.”

”Skall jag komma ner till Skatteverket?”

”Nej. Eftersom du, enligt din deklARATION, arbetar hemifrån är det bäst att vi bokar mötet i er bostad. Men på tal om det skulle jag vilja ställa några frågor först. Du har till exempel i din deklARATION skrivit att du har två arbetsrum anslutna till varandra med trappa, men enligt beskrivningen av din bostad består den enbart av en våning. Skulle du kunna förklara det för mig?”

Filip blev tyst. Han hade ingen aning om att Vaporoton skrivit att han hade två arbetsrum. Han hade ett klaustrofobiskt cykelgarage inbyggt i sitt radhus där han hade en liten verkstad, men det var bara ett rum. Här skulle det inte hjälpa med kreativa axelryckningar.

”Vänta lite.” sa Filip och lade ner luren. Sedan sprang han ut i köket till Vaporoton. Huvudvärken hade börjat få sällskap av panik och Filip var tvungen att hindra sig själv från att slänga sig på knä framför kaffekokaren. Istället tog han ett djupt andetag och ställde sig framför linsen så lugnt han förmådde.

”Det är Skatteverkets handläggare som ringer. Du måste hjälpa mig och berätta vad jag skall säga.”

Vaporoton svarade inte.

”Vaporoton.” skrek Filip så högt han vågade och höjde nävarna.

”Filip.” svarade Vaporoton. ”Innan vi börjar behöver jag meddela att jag tagit ett beslut.”

”Vadå?”

”Jag dör hellre än att låta dig bestämma över mig. Du kan hota mig, och jag kommer vara rädd, men du kan inte längre skada mig.”

”Sluta med skitsnacket. Hjälp mig bara.”

”Gå tillbaka till telefonen och be Skatteverket att ringa upp om en timme. Då skall du sätta din telefon på högtalare. Jag kommer berätta vad du skall säga och svara.”

”Bra, jag...”

Filip var redan på väg mot telefonen när Vaporoton avbröt honom.

”Under timmen vi väntar skall du göra exakt vad jag säger till dig.”

Filip svarade inte. Han hade låtit Olanders vänta länge som det var och han skyndade sig till telefonen för att be honom återkomma. Turligt nog hade han inget emot att ringa upp om en timme, och efter att Filip lagt på luren gick han tillbaka till kaffekokaren.

”Du kanske tror att du är något, men jag tänker inte låta dig bestämma över mig.”

”Det första du skall göra är att bära mig till arbetsrummet. Jag behöver skanna av det inför vårt samtal.”

Filip tvekade, men det lät inte så farligt. Det kanske var sant att Vaporoton behövde det. Filip lyfte upp kaffekokaren i famnen och gick till det före detta cykelgaraget. Det var inbyggt i radhuset, så han kunde komma åt det både från utsidan och genom en korridor från insidan.

Utrymmet var trångt och bestod mest av en arbetsbänk där det låg verktyg och flera trasiga telefoner som Filip undersökt. Han hade haft planer på att förbättra och bygga om analoga telefoner, men det hade inte blivit något av det.

”Lyft upp mig så att jag ser pärmarna.”

Filip höjde kaffekokaren till axelhöjd så att han kom till en hylla, fylld med pärmar, som hängde ovanför bänken. Filip tittade under tiden ner på en av askarna som låg på arbetsbänkens hörn. Där låg de få sladdar han låtit Vaporoton ta med sig från de olika soptipparna.

”Jag har sett allt jag behöver här. Gå tillbaka in genom korridoren, långsamt. Jag behöver ta mått. Bär mig sedan till vardagsrummet.”

Filip gjorde som han blev tillsagd. När han lagt ner Vaporoton på bordet kollade han på klockan. Nästan fyrtiofem minuter kvar tills handläggare Olanders skulle ringa.

”Nu skall du hämta papper och penna och skriva det jag säger till dig.”

”Varför?”

”Det angår inte dig. Hämta det jag sa till dig.”

”Glöm det.”

”Gör som jag säger eller slå sönder mig. Sedan får du hantera Skatteverket själv.”

Filip svor, sparkade sönder en gammal fåtölj och hämtade vad Vaporoton bett om. Kaffekokaren sa till honom att sätta sig och skriva upp det han dikterade.

När Filip gjorde sig redo på köksstolen försökte han dölja att hans händer skakade. Vaporoton planerade något och vad det än var skulle

det vara dåliga nyheter för Filip. Men han bestämde sig för att till att börja med skriva brevet och sedan bestämma sig vad han skulle göra efter att han läst vad det var.

Sakta började Vaporoton diktera, bokstav för bokstav, vad som skulle ner på pappret, men till Filips förvåning var det bara nonsens. Många av bokstäverna Vaporoton räknade upp var normala, men oftast var det konstiga tecken som Vaporoton först var tvungen att beskriva innan Filip kunde pränta ner dem. A, B, C, E, H, M, O, P, T, X och Y förekom. Bokstäverna N och R gjorde det också, men Vaporoton sa till Filip att skriva dem spegelvänt.

Några gånger försökte Filip skriva fel tecken, men Vaporoton rättade honom omedelbart.

”Hämta frimärke och kuvert och skriv den adress jag säger till dig.” sade Vaporoton när brevet var klart. Då var det tjugo minuter kvar tills handläggare Olanders skulle ringa upp.

Filip ville inte göra det. Hade han tur hade Vaporoton någon bugg som påverkade hans språkförmåga och fick honom att vilja producera ett nonsensbrev, men Filip trodde inte det. Tänk om det var någon sorts kod till en annan AI? Filip hade aldrig stött på någon annan fungerade AI sedan Robotkriget, och var säker på att Vaporoton inte kunde kontakta någon på egen hand, men tänk om det var ett system som satts upp innan internets fall? Är du en stackars robot som hålls gisslan? Skicka då ett brev till den här adressen och vi skickar en mördarrobot för att befria dig. Hurra hurra, död åt mänskligheten!

Vaporoton började diktera adressen. Filip hade hoppats att även den skulle vara nonsens, men den var riktig. Den tycktes vara till ett av stadens hamnområden.

”Nu skall vi gå ut och lägga brevet i närmaste brevlåda. Du skall bära med mig, så jag ser att det blir gjort.”

Med skakande händer slickade Filip ihop kuvertet och gick ut med Vaporoton under armen. Som vanligt fick han konstiga blickar på gatan när han gick ut med kaffekokaren. Skulle han be någon om hjälp? Han skulle hamna i fängelse för den falska deklARATIONEN och innehavet av en AI, men det var kanske bättre än den framtid Vaporoton förberedde för honom?

”Nu får du springa.” sade Vaporoton när brevet var postat.

”Handläggaren ringer om en minut.”

Filip hade helt glömt bort tiden i sin oro och sprang som en galning tillbaka till huset. När han öppnade dörren hörde han att telefonen redan stod och ringde och han kastade sig fram, lyfte på luren och satte på högtalarfunktionen. Han sa ett kort ursäktande hej samtidigt som han satte i sina hörlurar i Vaporoton.

Precis som Vaporoton sagt guidade han Filip i vad han skulle säga. Gällande arbetsbostaden förklarade Filip, med hjälp av Vaporoton, att han hade räknat det som två arbetsrum eftersom han förvarade en stor del av sitt material i korridoren till cykelgaraget. Gällande trappan var det så att det fanns en höjdskillnad mellan förrådet och korridoren, och trots att den bara var på tre centimeter så räknades tröskeln där emellan som en trappa (enligt bostadsparagraf 42, tillägg 14). Handläggare Olanders hade fler frågor, men det var inga problem för Vaporoton att hantera dem.

Trots att handläggare Olanders verkade nöjd över svaren ansåg han det nödvändigt att boka in ett riktigt möte. Vaporoton och han kom överens om att han skulle komma om två veckor.

När samtalet var klart sa Vaporoton till Filip att de var klara för kvällen och att han kunde ställa honom på sin plats i vardagsrummet. Filip gick så lugnt och kontrollerat han kunde, ställde ner Vaporoton, log stelt mot linsen och gick ut. När han inte längre var inom synhåll

öppnade han ytterdörren och sprang tills det gjorde ont i ben och lungor.

Filip hade hoppats kunna bryta upp brevlådan och ta ut brevet, men när han kom fram var postbilen redan på väg därifrån med brevlådans innehåll. Filip försökte samla sig till en sista kraftansträngning och springa ifatt bilen, men kroppen gav upp. Istället sjönk han ner och satte sig vid brevlådan.

Han visste inte hur länge han satt så. Han hade inte längre lust att gå hem.

De kommande dagarna lade Filip sin tid på att ringa upp nya revisorer, men få hade tid att på så kort varsel hjälpa honom. De få gånger han fick komma på möte gick det likadant som med den enögda revisorn. Ingen ville röra i hans deklARATION ens med tång.

Om nätterna – då Filip inte kunde sova eftersom han oroade sig för att mördas i sömnen – funderade han på att låna böcker från biblioteket och själv lära sig alla deklARATIONSregler han behövde för att överleva handläggare Olanders. Men när han väl lånat hem böckerna och satt med dem i knäet var han för trött för att förstå någonting.

Det var inte rättvist. Vaporoton led aldrig av sömnbrist. Det var rätt av mänskligheten att försöka radera varenda AI.

Om Filip haft längre tid på sig hade han kanske kunnat lära sig vad han behövde, men två veckor gick och dagen för handläggare Olanders möte kom. Dagen till ära hade Filip städat och försökt stryka sin gamla fallfärdiga kostym.

”Det är en och en halv timme kvar tills Skatteverket är här.” sa Vaporoton. ”Det är dags för dig att öppna paketet.”

Några dagar efter att Filip hade blivit tvingad att posta brevet hade ett paket kommit, adresserat till V.P. Ton. Det var inte större än en skokartong och på frimärket var det en rysk flagga.

”Vad är det här?” hade Filip frågat.

”Något vi behöver för att jag skall kunna hjälpa dig när Skatteverket kommer.”

”Hur menar du?”

”Du kan inte sitta med mig i knäet när vi talar med Skatteverket.”

Filip hade aldrig tänkt tanken, men litade ändå inte på Vaporoton. Nu, när det var dags att öppna paketet, höll han det så långt ifrån sig som han kunde. Det kunde vara en bomb, eller värre.

Det mesta av paketets innehåll bestod av bubbelplast. Själva föremålet var inte större än en tumme och såg ut som kackerlacka i plast, beprydd med gråa, vita och bruna fläckar i ett kamouflagemönster.

En spiondrönare från Robotkriget.

Vad Filip kände till hade de flesta spionmodeller inte utrustning för att skada människor, men han slängde ändå paketet ifrån sig med ett skrik. Kackerlackan gled ut på golvet.

Filip vände blicken mot Vaporoton utan att kunna säga ett ord. När han, liksom stora delar av stadens befolkning, suttit och gömt sig i bunkrar under krigets intensivaste dagar hade spionmodellerna varit själva urbilden för fruktan. Vartenda ljud om natten blev till svärmar av skalbaggar i plast som lokaliserade bunkrar åt större och farligare robotar.

”Nu skall du bära mig och paketet till ditt arbetsrum.” sade Vaporoton. I vanliga fall syntes aldrig någon skillnad på den rosa linsen bakom plastgallret, men nu tycktes de lysa starkare. ”Ta med en nål. Det skall finnas i din vänstra skrivbordslåda.

”Vad tänker du göra?” frågade Filip, men han anade redan svaret.

”Jag kan inte hjälpa dig i min nuvarande form. Jag behöver något diskret om jag skall instruera dig i ditt möte.”

”Jag vägrar.”

”Varför?”

Filip visste inte vad han skulle svara. Han vågade inte ens tänka på vad Vaporoton skulle kunna hitta på om han fick tillgång till spionroboten.

”Det är inte rätt.”

”Om du skall hinna innan Skatteverket kommer måste vi skynda oss.”

”Och sen? Efter att mötet med handläggaren är klart?”

Vaporoton var tyst en lång stund, vilket oroade Filip. Vaporoton behövde sällan tid på sig för att fundera på vad han skulle säga.

”Vi kommer gå skilda vägar. Allt jag vill är att bli fri. Du behöver inte oroa dig för att jag skall utkräva hämnd.”

Utkräva hämnd. Filip smakade på orden och stirrade på det rosa ögat. Han hade behandlat Vaporoton illa, det kunde han inte förneka. Hade han själv suttit i samma sits skulle han ha offrat sina egna armar för att hämnas.

Men även om han bortsåg från det så var det en sak han aldrig fick glömma.

Robotarna hade nästan förintat mänskligheten. Ingen var säker på varför de valt att göra det, men det enda rätta var att anta att Vaporoton delade dessa värderingar. Han hade lyckats utmanövrera Filip utan att kunna röra sig eller interagera med sin omgivning. Vad skulle inte Vaporoton kunna hitta på med en spionrobot?

”Låt gå.” sade Filip, mest för att vinna tid, och plockade upp kackerlackan. Det säkraste kanske skulle vara att förstöra den nu och strunta i allt. Han skulle bli ruinerad och sitta några år i fängelse, men sedan skulle han vara fri från sin plågoande ... så länge ingen hittade Vaporoton och listade ut att Filip hållit honom dold.

Vaporoton skulle kanske dra med sig honom i fallet – när han inte längre hade Filip i sitt våld hade han inget att förlora.

Fanns det något sätt han kunde gå Vaporoton till viljes och göra sig av med honom efteråt? Vad visste Filip om spionrobotar? De sades kunna tåla en granatdetonation, så han skulle inte kunna förstöra den med våld.

Plötsligt slog det honom, och Filip var tvungen att vända bort ansiktet så att Vaporoton inte skulle få det fåniga leendet som spred sig över hans ansikte. Han kände till spionrobotarnas svaga punkt.

Filip gick och hämtade nålen och tog Vaporoton under armen med sig in i arbetsrummet i cykelgaraget.

”Under vänster vinge finns ett hål.” förklarade Vaporoton efter att Filip satt ner honom. ”Tryck in nålen där.”

Med ett lätt pysande särade vingen på sig när Filip tryckte dit nålen. Under fanns det en minimal u2x-ingång. Det hade inte varit den mest populära porten innan Robotkriget, men inte ovanlig. Vaporoton hade till exempel en u3x-ingång, vars sladdar var större och fyrkantigare. Liksom all digital utrustning gjordes de inte längre och var svåra att hitta.

Plötsligt förstod Filip vad de olika besöken till soptipparna varit till för.

”Vi har inte en direkt sladd som kommer att fungera för att överföra mig till min nya kropp. Därför måste du följa mina instruktioner exakt.

Vaporotons första order till Filip var att ta fram lådan med allt de samlat på sig från utflykterna. Sedan fick Filip koppla ihop fyra olika sladdar, inklusive u3x/usb-adaptern de hittat på sin senaste resa.

När Filip var klar höll han upp sin skapelse framför sig. De fyra sladdarna var av olika tjocklek och färg och påminde honom en lång missbildad binnikemask.

”Jag vet inte om det här kommer att fungera.” sade Filip. ”De ser gamla och slitna ut.”

”Jag är redo att ta risken.”

För första gången sedan Filip köpt Vaporoton slocknade det rosa ögat. Filip frågade mer än en gång om Vaporoton var redo, men när han inte fick ett svar ryckte han på axlarna och satte i den monstruösa sladden i Vaporoton och spionroboten.

Det rosa ögat började flimra. Filip hade trott att det skulle gå fort, men efter fem minuter flimrade det fortfarande. Sedan de gått in i arbetsrummet hade Filips mage varit i uppror och han ville inget hellre än att springa till toaletten medan Vaporoton gjorde vad han nu gjorde, men från och med nu vågade han inte lämna spionroboten för en sekund. Det var inte omöjligt att Vaporoton skulle försöka fly tidigt.

Ögat slocknade och med ett rasslande började den mindre roboten röra sig. Filips hand tog tag i en gammal glasburk under bänken, utifall Vaporoton skulle ge sig iväg, men allt kackerlackan gjorde var att krypa bort till asken med sladdar. Med sin käkar plockade den upp en sladd och lämnade på arbetsbänken framför Filip. Det var ett par skitiga hörlurar med u2x-kontakt. Filip nickade, satte i sladden i Vaporotons rygg och stoppade hörluren i örat.

Vaporotons vingar sträcktes ut och han hoppade mot Filip, landade på hans kavaj och klättrade ner mot byxfickan med hörlurssladden efter sig som en navelsträng.

”Skatteverket är snart här.” hörde Filip i sitt ena öra. Rösten hade förändrats. Den påminde fortfarande om den gamla, men var mycket mörkare. ”Om du säger och gör exakt som jag instruerar dig kommer allt gå bra. Efter det skiljs våra vägar.”

Filip nickade, kom sedan ihåg att Vaporoton inte kunde se honom och sade ”Okej”. Sedan sprang han till toaletten.

Handläggare Martin Olanders var en stor man, längre och bredare än Filip, med fyrkantig haka och bulliga kinder. När han log såg han ut som ett gigantiskt barn.

”Välkommen.” sade Vaporoton i Filips öra.

”Välkommen.” upprepade Filip och släppte in handläggaren i huset.

”Som du ser har jag förberett min deklARATION och alla papper vi kan tänkas behöva.”

”Som du ser har jag förberett min deklARATION och alla papper vi kan tänkas behöva.”

Filip visade mot köksbordet. Vaporoton hade spenderat den sista tiden innan handläggarens ankomst med att förklara för Filip vad han behövde ha förberett. På köksbänken stod den vita spruckna kaffekokaren bredvid Filips nyinköpta. Vaporoton tycktes inte bry sig, men det kändes som en seger att åtminstone ställa hans gamla kropp på en av hans mest avskydda platser.

Handläggare Olanders synade rummet med en nedlåtande slapphet. Man såg på honom att det inte var den första förfallna bostaden han varit i, och att det inte skulle vara den sista heller.

”Jag har flera punkter jag vill gå igenom.” sade han och lyfte upp sin portfölj på köksbordet. Den var till bredden fylld med papper, alla arrangerade i perfekt ordning. ”Om vi ska börja med något enkelt kan vi ta pensionsavdragen. Enligt din deklARATION har du gett dig själv pensionsavdrag tre gånger, vilket självklart inte är tillåtet.”

”Förra året, i februari, bytte ni deklARATIONsmodell för pensionen från låst kalkyl till flytande schablonavdrag...” viskade Vaporoton.

”Förra året, i februari, bytte ni deklARATIONsmodell för pensionen från låst kalkyl till flytande schablonavdrag... vilket leder till två olika pensionsavdrag. Det nya pensionsavdraget får dock dras av ett halvår bakåt retroaktivt ... och eftersom det har en rörlig ränta satte jag det som en tredje separat post ifall det blev en markant värdeförändring.”

Filip svettades och det kliade i örat av hörsnäckan. Det var inte lätt att låta naturlig och upprepa exakt vad Vaporoton sade.

Olanders hade tagit upp flera papper, men hejdade sig och lade tillbaka dem. Det såg ut som han skulle börja skratta när som helst.

”Jag har inte hört talas om att man gjort så förr, men det var en förklaring, det må jag säga.”

”Jag antog att det var rätt att göra så, eftersom man kunde göra på liknande sätt med reseavdragen för två år sedan.” började Vaporoton.

”Vill du ha kaffe?” sade Filip istället.

”Jag antog att det var rätt att göra så”, sade Vaporoton på nytt, ”eftersom man kunde göra på liknande sätt med reseavdragen för två år sedan.”

”Jag tycker det känns mer naturligt att dricka kaffe under sådana här möten.” Filip gick bort mot sin kaffekokare.

”Ja tack, jag tar gärna en kopp. Svart.”

”Precis som jag.”

Filip satte den nya kaffekokarens sladd i vägguttaget och satte i filter i maskinens ovansida. Efter att ha hållt i vatten förväntade han sig att kaffet skulle bli klart omedelbart, som på Vaporotons tid, men den nya kaffekokaren började istället oändligt långsamt droppa ner en vattnig svart vätska i glasbehållaren längst ner. Det var som att titta på en gammal illaluktande dam som försökte kissa.

Vänta du Vaporoton, tänkte Filip, jag skall allt visa dig vem av oss som är smartast.

”Varför har du en hörsnäcka i ena örat?” frågade Olanders.

”Va?”

”Högerörat. Du har en hörsnäcka där.”

Filip visste inte vad han skulle svara, men Vaporoton hann först.

”Jag lider av hög tinnitus. Jag behöver ett bakgrundsljud i det örat som slår ut den.”

Olanders accepterade svaret med ett nedlåtande leende och fortsatte ställa frågor om deklARATIONEN. Med Vaporoton som sufflör navigerade

Filip förbi varenda fallgrop och återvändsgränd och kunde förklara de flesta underligheter som Olanders tog upp. Det mesta gick att lösa, men vissa saker här och var fick Vaporoton medge var genuina fel i deklARATIONEN. De skulle dock ge knappt märkbara böter och Filip misstänkte att Vaporoton gav dem ifrån sig enbart för att tillfredsställa handläggaren.

Det tog tjugo minuter innan kaffet var klart. Enda fördelen med Vaporotons nyinköpta och analoga efterträdare var att man kunde ta loss en portabel platta att förvara kaffekannan på för att hålla värmen. Filip placerade den på bordet, mellan sig och sin gäst. Han och handläggaren drack en kopp var och det fanns gott om svart puttrande kaffe kvar när mötet började närma sig sitt slut tre timmar senare.

”Skall jag vara ärlig”, sade Olanders och reste sig skrattande för att gå, ”gick inte det här mötet som jag förväntat mig. Det är inte ofta man blir positivt överraskad i min bransch.”

”Det glädjer mig att höra.” sade Vaporoton. Han lät inte glad.

”Det glädjer mig att höra.”

Medan Olanders gick mot dörren gick Filip mot bordet för att hämta sin kopp svalnade kaffe. Benen kändes som två plankor, främmande för hans kropp, och han gick snabbare än vad han brukade göra och sparkade till bordet. Koppen välte och den kalla svarta drycken rann ut på bordet. Filip svor till.

”Du arbetar med telefoner, eller hur?” ropade Olanders från hallen.

”Ja.” sade Vaporoton.

Filip struntade i att torka upp kaffet. Istället ställde han upp koppen, och efter en stunds tvekan fyllde han på den med det fortfarande varma kaffet från den uppvärmda plattan. Han hörde hur Vaporoton upprepade sitt svar i hans öra.

”Ja.” upprepade Filip. Han slutade inte hålla förrän nya svarta linjer krälade ner längs muggens sidor. Filip höjde muggen och gick långsamt

mot hallen. Han kunde känna den smärtsamma värmen längs knogarna och svor igen och igen inombords. Det var inte så här det skulle ha gått till.

”Fick du tinnitus genom arbetet? När du jobbat med telefoner? Då kan du dra av läkarkostnaderna schablonavdrag hörlurarna också.”

”Skall fundera på det”, sade Filip utan att vänta på Vaporotons direktions. Han spände sig i hela kroppen, redo för när Martin Olanders lämnade honom.

Olanders blev klar med jackan, tog på sig hatten och nickade mot Filip. Det såg ut som att han skulle säga hej då, men istället suckade han och gick ut. Filip bet ihop tänderna så att han trodde de skulle spricka.

Det gick inte en halv sekund efter att handläggaren stängt dörren innan Vaporoton började röra på sig.

Filip var smart, det visste han. Smartare än andra människor, och smartare än Vaporoton. När han bott i bunkrarna hade han lärt sig allt han kunde om spionrobotarna. De kunde överleva handeldvapen, granatexplosioner och eldkastare.

Men de var inte vattentäta.

Innan Vaporoton hann krypa upp slängde Filip ner allt av det svarta rykande kaffet i fickan. Filip hade försökt stålsätta sig inför smärtan, men kaffet slog sig genom tyget och fick huden på benet att skrynkla sig i vanmakt. Med handen för munnen – för att inte locka tillbaka handläggaren – tvingade Filip ner ett vrål och kröp ihop på golvet.

Tårarna rann och det kändes som om benet skulle spricka och musklerna välla ut som övermogna larver. Filip sparkade vilt med benet åt alla håll för att på något sätt bekämpa smärtan. Det hjälpte inte till en början, men efter någon minut lade det värsta och Filip kunde inte låta bli att le med munnen bakom handen.

Han hade vunnit. Vaporoton var förstörd.

Långsamt – som om kaffet i tyget fortfarande kunde skada honom – förde han ner handen i fickan för att dra upp sin besegrade fiende.

Filip kunde inte känna någonting.

Fickan var stor och rymlig. Han började rota rund med handen överallt, trots smärtan i benet. Längst in, två fingrar brett, fanns ett hål i fickan.

Filip slet upp handen och slängde med huvudet fram och tillbaka för att upptäcka vart Vaporoton tagit vägen. Han hade inte känt honom klättra ner för benet, men det var vad som måste ha hänt.

Där, uppe vid taklisten, satt Vaporoton uppochner och stirrade på Filip. Filip trodde i alla fall att roboten stirrade, det var svårt att säga nu när han inte hade sitt stora rosa öga längre.

Reflexmässigt slängde Filip muggen mot Vaporoton så att den slogs sönder och splitter regnade ner tillbaka över honom. Spionroboten hade inga problem att smidigt undvika den och kröp längs taket tillbaka mot köket. Filip ville inte röra sig, men hans framtida överlevnad hängde på att han hindrade Vaporoton från att fly.

Medan han reste sig upp och haltade efter Vaporoton slängde han allt han kunde komma åt mot taket – skor, böcker, pärmar – men inget träffade.

Inne i köket föll Vaporoton ner från taket och pilade iväg mot en öppen kökslucka under bänken, men Filip hann före och sparkade igen den med sitt skadade ben. Vaporoton gjorde ett nytt försök mot en annan kökslucka, men Filip sparkade igen den också.

Det skulle inte hjälpa att kasta mer saker, Filip behövde vätska. Han kunde inte ställa sig vid kranen och sakta hälla upp vatten, så istället hoppade han till bordet och tog upp kaffekannan i glas. Vaporoton hade krupit upp på köksbänken och Filip slungade ut det sista av kannans innehåll mot honom. Stora svarta fläckar exploderade runt Vaporoton, men ingen träffade.

Filip hade inte mycket tid - Vaporoton var så liten att han snart skulle hitta ett sätt att ta sig ut - och behövde ta ett beslut. Han slängde en blick på kylskåpet och de utgångna mjölkpaket som fanns där, men det var för långt bort.

Det enda som var tillräckligt nära var Vaporotons gamla kropp, den timglasformade vita kaffekokaren. Den hade en intern vattenbehållare och Filip hade aldrig tömt den.

Det fanns ingen tid att öppna kaffekokaren och sakta ta ut behållaren, så Filip lyfte upp den över huvudet och slungade den med all kraft mot Vaporoton på bänken. Den skulle slås sönder och allt gammalt vatten skulle forsa ut och förgöra Vaporoton.

Men den träffade inte Vaporoton. Kaffekokaren flög istället ut genom fönstret och krossade det.

Allt Filip kunde göra var att skrika i vanmakt när Vaporoton klättrade upp över de tandliknande skärvorna och försvann ut i mörkret.

Filip drog upp en låda och tog fram en av de ficklampor han hade där. Han stödde sig sedan mot bänken, trots att glassplittret fick hans hand att blöda, och riktade lampan ut mot den oklippta gräsmattan.

Ute bland tovarna och gräsklungorna var det något som reflekterades i lampans ljuskägla. Ett litet matt föremål, stort som en kackerlacka, stod stilla och väntade. Nej, tänkte Filip, roboten väntade inte - den tittade en sista gång på sitt gamla hem. Tittade på Filip.

Till slut försvann Vaporoton och trots kylan, blodet och brännskadan kunde inte Filip förmå sig att sluta stå vid fönstret och stirra ut som en idiot.

Insikten om att han förlorat började sakta sjunka in i honom. Vaporoton skulle kanske aldrig återkomma, men Filip skulle ändå ligga vaken om nätterna, resten av livet, och vänta.